

Lettre à Hérodote d'Epicure = DL X, 35-83 - éd. Hicks

Auteurs : Epicure ; Diogène Laërce

Les folios

En passant la souris sur une vignette, le titre de l'image apparaît.

25 Fichier(s)

Mots clés

[Hicks, Robert Drew \(1850-1929\)](#)

Présentation du document

Date 1925

Mentions légales

- Responsabilité éditoriale : Department of Philosophy and Cultural Heritage of University Ca' Foscari of Venice ; EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle). Licence Creative Commons Attribution – Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Texte : Domaine public

Editeur de la fiche Department of Philosophy and Cultural Heritage of University Ca' Foscari of Venice ; EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle)

Contributeur(s) Giovacchini, Julie

Langue Grec ancien

Source Voir description détaillée du texte : [CIRIS](#)

Contenus reliés

Collection Ep. Lettre à Hérodote

Ce document est une version de :

[Lettre à Hérodote d'Epicure = DL X, 35-83 - éd. Usener](#)

Description du document

Description Voir description détaillée de l'édition : [CIRIS](#)

Notice créée par [Julie Giovacchini](#) Notice créée le 27/04/2021 Dernière modification le 30/05/2022

DIOGENES LAERTIUS

τοῦ μπροσθετοῦ βαδίζοντα εἰς τὸ ἄπειρον ὑπάρχειν καὶ τὸ τοιοῦτον ἀφικνέσθαι τῇ ἐννοίᾳ.

58 "Τό τε ἔλαχιστον τὸ ἐν τῇ αἰσθήσει δεῖ κατανοεῖν ὅτι οὔτε τοιοῦτόν ἔστιν οἷον τὸ τὰς μεταβάσεις ἔχον οὔτε πάντη πάντως ἀγόμενον, ἀλλ' ἔχον μὲν τινα κοινότητα τῶν μεταβατῶν,¹ διάλογον δὲ μερῶν οὐκ ἔχον· ἀλλ' ὅταν διὰ τὴν τῆς κοινότητος προσεμφέρειαν οἰηθῶμεν διαλύθεσθαι τι αὐτοῦ, τὸ μᾶλιστα ἔπιπλον, τὸ δὲ ἐπέκεινα, τὸ ίσουν ἡμῖν δεῖ προσπίπτειν. ἔξῆς τε θεωροῦμεν ταῦτα ἀπὸ τοῦ πρώτου καταρχόμενος καὶ οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ, οὐδὲ μέρεσι μερῶν ἀπότομα, ἀλλ' ἢ ἐν τῇ ἰδιότητι τῇ ἑαυτῶν τὰ μεγύθη καταμετροῦντα, τὰ πλείω πλείον καὶ τὰ ἀλλαττα ἔλαττον.

59 "Ταῦτη τῇ ἀναλογίᾳ νομιστέον καὶ τὸ ἐν τῇ ἀτόμῳ ἔλαχιστον κεχρῆσθαι· μικρότητι γάρ ἐκεῖνο δῆλον ὡς διαφέρει τοῦ κατὰ τὴν αἰσθησιν θεωρουμένου, ἀναλογίᾳ δὲ τῇ αὐτῇ κέχριται. ἐπει τερ καὶ ὅτι μέγεθος ἔχει ἡ ἀτομος, κατὰ τὴν ἐνταῦθα ἀναλογίᾳ κατηγορίσαμεν, μικρόν τι μένον μικράν² ἐκβιλόντες. ἔτι τε τὰ ἔλαχιστα καὶ ἀμιγῆ πέρατα δεῖ νομίζειν τὸν μηκῶν τὸ καταμετρημα εἴς αὐτῶν πρώτων τοῖς μείζοις καὶ ἀλλαττοῖς παρασκευάζοντα

¹ μεταβάσεις codd.; corr. Schneider.

² μικρόν codd.; corr. U.

* Each visible body is the sum of minima, or least perceptible points, which, because they are of finite size, are also finite in number.

* "That which admits the successive transitions from part to part." As Rignone remarks, a mathematical series, whether of integers or fractions or powers, might be so described. But Epicurus is obviously dealing with areas and surfaces; since generally to us the "visible" will also be extended.

DIOGENES LAERTIUS

ώπέρ τῆς τῶν ὄλων φύσεως ἐπιτετμημένα.
 οὗτοί εὖ γένηται δινατός ὁ λόγος οὗτος κατα-
 σχεδεῖς μετ' ἀκριβείας, οἷματι, εὖ μὴ καὶ πρὸς
 ἀπαντά βαδίσῃ τις τῶν κατὰ μέρος ἀκριβωμένων,
 ἀσύμβλητον αὐτὸν πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους
 ἀδρότητα λήψεσθαι. καὶ γάρ καὶ καθαρὰ ἀφ'
 ἑαυτοῦ ποιήσει πολλὰ τῶν κατὰ μέρος ἔξακρι-
 βούμένων κατὰ τὴν ὄλην πραγματείαν ἡμῖν, καὶ
 αὐτὰ ταῦτα ἐν μητρῷ τιθέμενα συνεχῶς βοηθήσει.

"Τοιαῦτα γάρ ἔστω, ώστε καὶ τοὺς κατὰ μέρος
 ἥδη ἔξακριβοῦντας ἴκανος ἦν καὶ τελείως, εἰς τὰς
 τοιαῦτας ἀναλύοντας ἐπιβαλλάς, τὰς πλείστας τῶν
 περιόδειν τὸπέρ τῆς ὄλης φύσεως ποιεῖσθαι· ὅσοι
 δὲ μὴ παντελῶς τῶν ἀποτελουμένων εἰσίν,¹ ἐκ
 τούτων καὶ κατὰ τὸν ἀνευ φύλαγγων τρόπον τὴν
 ἄμα νοήματι περίοδον τῶν κυριωτάτων πρὸς
 γαληγρισμὸν ποιοῦνται."

Καὶ ἡδε μέν ἔστω αὐτῷ ἐπιστολὴ περὶ τῶν
 φυσικῶν. περὶ δὲ τῶν μετεώρων ἡδε.

"Ἐπίκουρος Πυθοκλεῖ χαίρειν.

εἰς "Ηγεγκέ μοι Κλέουν ἐπιστολὴν παρά σου, ἐν γῇ
 φιλοφρονούμενός τε περὶ ἡμῶν διετέλεις ἀξίως τῆς
 ἡμετέρας περὶ σεαυτοῦ σπουδῆς καὶ αὐκὲν ἀπιθάνως
 ἐπειρῶ μυημονεύειν τῶν εἰς μακάριον βίου συν-
 τεινότων διαλογισμῶν, ἔδέου τε σεαυτῷ περὶ
 τῶν μετεώρων σύντομον καὶ εὐπερίγραφον δια-
 λογισμὸν ἀποστεῖλαι, ἵνα ἥρδιας μυημονεύῃς· τὰ
 γάρ ἐν ἄλλοις ἡμῖν γεγραμμένα διυσπενημόντα
 εἴωται, καὶ τοι, ὡς ἔφης, συνεχῶς αὐτὰ βαστάζεις.²
 ἡμεῖς δὲ ἡδέως τέ σου τὴν δέησον ἀπεδεξάμεθα καὶ

¹ τούτοις ποτὲ τοι τοις τυδί. : corr. Kuehn.

² Συστάζεις τυδί. : Συστάζεις Στ.

DIOGENES LAERTIUS

όμοίως ἀταρακτῆσαι.¹ ἀν οὖν οἰώμεθα καὶ ὡδὶ²
πως ἐνδεχόμενοι αὐτὸς γίνεσθαι, αὐτὸς τὸ σῆτι
πλεοραχῶς γίγεται γνωρίζοντες, ὥσπερ καὶ σῆτι
ώδι πως γίνεται εἶδωμεν, ἀταρακτῆσομεν.

81 ³Ἐπὶ δὲ τούτοις ὅλως ἀπασιν ἐκεῖνο δεῖ κατα-
νοεῖν, σῆτι τάραχος ὁ κυριώτατος τοῖς ὄνθρωπίναις
φυγαῖς γίγεται ἐν τῷ ταῦτά τε μακάριο ὀξεῖζειν
(εἶναι)⁴ καὶ ἄφθαρτα, καὶ ὑπεναυτίας ἔχειν τούτῳ
βουλήσεις ἀμα καὶ πράξεις καὶ αἰτίας, καὶ ἐν τῷ
αιώνιόν τι δεινόν ἀεὶ προσδοκᾶν ἡ ὑποπτεύειν
κατὰ τοὺς μέθους εἴ τε καὶ αὐτὴν τὴν ἀναισθησίαν
τὴν ἐν τῷ τεθνάναι φοβουμένους ὥσπερ οὖσαν κατ'
αὐτούς, καὶ ἐν τῷ μὴ δόξαις ταῦτα πάσχειν ἀλλ'
ἀλλγει γέ τινι παραστάσει, ὅθεν μὴ ὄριζοντας τὸ
δεινόν τὴν ἴστην ἡ καὶ ἐπιτεταμένην ταραχὴν
αἱ λαμβάνειν τῷ εἰκαίως δοξάζοντι⁵ ταῦτα. ἡ δὲ
ἀταραξία τὸ τούτων πάντων ἀπολελύσθαι καὶ
συνεχῆ μητήρν ἔχειν τῶν ὅλων καὶ κυριεύταν.

⁶Οὐκοῦ τοῖς πάθεσι προσεκτέοντοῖς παροῦσι, κατὰ
μὲν τὸ κουνάν ταῖς κοιναῖς, κατὰ δὲ τὸ ἴδιον ταῖς
ἰδίαις, καὶ πάσῃ τῇ παρούσῃ καθ' ἐκαστον τῶν
κρεπτρίσον ἐναργείᾳ. ἀν γάρ τούτοις προσέχουμεν,
τὸ ὅθεν ὁ τάραχος καὶ ὁ φόβος ἐγίνετο ἔβατιο-
λογήσομεν ὄρθως καὶ ἀπολίσσομεν. ὑπέρ τε μετεώ-
ρον αἰτιολογοῦντες καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἀεὶ⁷
παρεμπιπτόντων, ὅσα φοβεῖ τοὺς λοιποὺς ἐσχάστωσ.

⁸Ταῦτα σοι, ὦ Ἡρόδοτε, ξατι κεφαλαιωδέσσοτα

¹ hoc translatis V.d.M.

² Suppl. Us.

³ εἴ τι εἴδεσθαι οὐδεῖ.: corr. Us.

DIogenes Laertius

Ἔτι τέ οὐ τὸ πλεοναχός ἐν τοῖς τοιούτοις
εἶναι· καὶ τὸ ἀνδεχόμενον καὶ ἄλλως πως ἔχει,
ἄλλ' ἀπλῶς μὴ εἴναι ἐν ἀφθάρτῳ καὶ μακαρίᾳ
φίσει τὰν διακρισιν ὑποβαλλόντων ἡ τάραχον
μηθέν· καὶ τοῦτο καταλαβεῖν τῇ διανοίᾳ τοτε
ἀπλῶς εἶναι.

79 Τὸ δὲ τὴν ἱστορίᾳ πεπτωκός, τῆς δύστειας
καὶ ἀνατολῆς καὶ τροπῆς καὶ ἐκλείψεως καὶ
δια συγγενῆ τούτους μηθὲν ἔτι πρὸς τὸ μακάριον
τὰς γνώσεις συντείνειν, ἀλλ' ὅμοιας τρύς φύσεως
ἔχειν τοὺς ταῦτα κατειδότας, τίνες δὲ αἱ φύσεις
ἀγνοοῦντας καὶ τίνες αἱ κυριώταται αἰτίαι, καὶ εἰ
μή προσήδεισαν ταῦτα· τάχα δέ καὶ πλείους, ὅταν
τὸ θάμβος ἐκ τῆς τούτων προσκατανοήσεως μὴ
διύπτηται τὴν λύσιν λημβάνειν καὶ τὴν περὶ τῶν
κυριωτάτων οἰκουμορίαν.

Διὸ δὴ καν¹ πλείους αἰτίας εύρισκωμένη τροπῶν
καὶ δύσεων καὶ ἀνατολῶν καὶ ἐκλεῖψεων καὶ τῶν
τοιούτων τρόπων, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς κατὰ μέρος
γνωμένοις ήν, οὐ δέ τι νομίζειν τὴν ὑπέρ τοιτῶν
χρείαν ἀκρίβειαν μὴ ἀπειληφέναι, διηγήσας τὸ
ἀτάραχον καὶ μακάριον θῆμαν συντείνει. ὥστε
παραθεωροῦντας ποσαχῶς παρ² ήμεν τὸ δύοιον
γίνεται, αἰτιολογητέον ὑπέρ τε τῶν μετεώρων καὶ
παιτῶν τοῦ ἀδήλου, καταφρονοῦντας τῶν οὔτε τὸ
μοναχῶς ἔχον ἡ γυνόμενον γυναικεῖόντων οὔτε τὸ
πλεοναχῶς συμβαῖνον, τὴν ἐκ τῶν ἀποστημάτων
φαινασθαι παριδόντων,³ ἐτί τε ἀγνοεῖτων καὶ ἐν
ποίοις οὐκ ἔστιν ἀταρακτῆσαι καὶ ἐν παιοε-

rat rectal excretions

¹ The author was funded by FNS, USA.

DIOGENES LAERTIUS

φθόγγονες ἀναγκασθέντας ἀνιψιωνῆσαι, τοὺς δὲ τῷ λογισμῷ ἐλομένους¹ κατὰ τὴν πλείστην αἰτίαν οὗτας ἔρμηγένσατ.

“Καὶ μὴν ἐν τοῖς μετεώροις φορὰν καὶ τροπῆν καὶ ἔκλεψιν καὶ ἀνατολὴν καὶ δύσιν καὶ τὰ σύστοιχα ταῦτοις μήτε λειτουργοῦντός τινος νομίζειν δεῖ γενέσθαι καὶ διατάττοντος ἢ διατάξοντος καὶ ἀμα τὴν πάσιν μακαριότητα ἔχοντας μετ’ Ἀφθαρσίας (οὐ γὰρ συμβιωνοῦσιν πραγματεῖαι καὶ φροντίδες καὶ ὄργαι καὶ χάριτες μακαριότητι, ἀλλ’ ἐν αὐθεντείᾳ καὶ φόβῳ καὶ προσδεήσει τῶν πλησίον ταῦτα γίγνεται), μήτε αὖ πυρὸς ἀνάμματα συνεστραμμένου τὴν μακαριότητα κεκτημένα κατὰ βουλῆσσαν τὰς κατῆσεις ταῦτας λαμβάνειν ἀλλὰ πᾶν τὸ σέμινα πήρειν, κατὰ πάντα ὀνόματα φερόμενον ἐπὶ τὰς τοιαῦτας ἐνοίας, ἵνα² μηδὲ ὑπενωτίαι εξ αὐτῶν «γένωνται» τῷ σεμινώματι δόξαι· εἰ δὲ μή, τὸν μέγιστον τάραχον ἐν τοῖς ψυχαῖς αὐτῇ ἡ ὑπενωτιότης παρασκευάσει. ὅδεν δὴ κατὰ τὰς εξ ἀρχῆς ἐναπολήψεις τῶν συστροφῶν τούτων ἐν τῇ τοῦ κόσμου γενέσει δεῖ δοξάζειν καὶ τὴν ἀνάγκην ταῦτην καὶ περίοδον συντελεῖσθαι.

τα “Καὶ μὴν καὶ τὸ τὴν ὑπὲρ τῶν κυριωτάτων αἰτίαν ἔξακριβώσαι φυσιολογίας ἔργον εἶναι δεῖ νομίζειν, καὶ τὸ μακάριον ἀπαῦθα πεπτωκέναι καὶ ἐν τῷ τίνες φύσεις αἱ θεωρούμεναι κατὰ τὰ μετέωρα ταυτί, καὶ δοα συστείνει πρὸς τὴν εἰς τοῦτο ἀκρίβειαν.

¹ *πανθεόν* Schneider.

² *per eodd. et corr. U.s.*

“ See Bignone, p. 107 note 3.

* i.e. to secure the end of happiness.

DIOGENES LAERTIUS

μέντοι πᾶν σχῆμα ἔχει. οὐδὲ ζῆσι εἶναι ἀποκριθέντα ἀπὸ τοῦ ἀπείρου.] οὐδὲ γάρ μη ἀποδεῖξεν οὐδεὶς, ὡς *«εὖ»¹* μὲν τῷ τοιούτῳ καὶ οὐκ ἀμέμπεριελήφθη τὸ τοιαῦτα σπέρματα, ἐξ ὧν ζῷα τε καὶ φυτά καὶ τὰ λαῖπα πάντα *«τὰ»²* θεωρούμενα συνίσταται, ἐν δὲ τῷ τοιούτῳ οὐκ μη ἔδυνται. [ώσαυτῶς δὲ καὶ ἐντραφῆναι. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ γῆς νομιστέον.]

72 Οὐδὲ μὴ ὑποληπτέον καὶ τοὺς φύσιν πολλὰ καὶ παντοῖα ὑπὸ αὐτῶν τῶν πραγμάτων διδοκθῆναι τε καὶ ἀναγκασθῆναι· τὸν δὲ λογισμὸν τὰ ὑπὸ ταύτης παρεγγυηθέντα διπέρον ἐπακριβῶν· καὶ προσεξευρίσκειν ἐν μὲν τισὶ θάττον, ἐν δὲ τισὶ βραδύτερον καὶ ἐν μὲν τισὶ περιόδοις καὶ χρόνοις *«μείζους λαμβάνειν ἐπιδόσεις»³*, ἐν δὲ τισὶ καὶ ἐλάττονς.

Οὐδεὶς καὶ τὰ ὄντα μη ἀρχῆς μὴ θέσει γενέσθαι, ἀλλ' αὐτὰς τὰς φύσεις τῶν ανθράπων καθ' ἐκαστα ἔθνη ίδια πάσχουσσας πάθη καὶ ίδια λαμβανούσσας φαντάσματα ίδιας τὸν οὐρανὸν ἐκπέμπειν στελλόμενον ὑφ' ἐκάστων τῶν παιδῶν καὶ τῶν φαντασμάτων, ὡς ἂν ποτε καὶ ἡ παρὰ τοὺς τόπους τῶν ἔθνων 76 διαφορὰ *ψῆφος*⁴. διπέρον δὲ κοινῶς καθ' ἐκαστα ἔθνη τὰ ίδια τεθῆναι πρὸς τὸ τὰς δηλώσεις ἕττον ἀμφιβόλους γενέσθαι ἀλλοῖοις καὶ συντομωτέρως δηλουμένας· τιὰ δέ καὶ οὐ συναράγμενα πράγματα σισφέροντας τοὺς συνειδότας παρεγγυηθῆσαι τινας

¹ Suppl. Gassendi.

² Suppl. Schneider.

³ Suppl. U. e., εκριθεὶς γλωσσατικὸς διεργάτης τὰ τοῦ ἀπείρου.

⁴ sive codic. et corr. U.

DIOGENES LAERTIUS

ώς βελτίους μεταληπτέον, ἀλλ' αὐταῖς ταῖς ὑπαρχούσαις κατ' αὐτοῦ χρηστέον, οὔτε ἄλλο τι κατ' αὐτοῦ κατηγορητέον, ὡς τὴν αὐτὴν σύσιτιν ἔχοντος τῷ ἴδιῳ ματὶ τούτῳ—καὶ γάρ τοῦτο ποιοῦσι τινες,—ἄλλα μόνον φῶ συμπλέκομεν τὸ ἴδιον τοῦτο καὶ τὰ παραμετροῦμεν, μάλιστα ἐπιλογιστέον. καὶ γάρ τοῦτο οὐκ ἀποδείξεως προσδεῖται ἀλλ' ἐπιλογηματοῦ, ὅτι ταῖς ἡμέραις καὶ ταῖς νυξὶ συμπλέκομεν καὶ τοῖς τούτων μέρεσιν, ωσαίτως δὲ καὶ τοῖς πάθεσι καὶ ταῖς ἀπαθείαις, καὶ κωνῆσσι καὶ στάσεσιν, ἵδιον τι σύμπτωμα περὶ ταῦτα πάλιν αὐτὸ τοῦτο ἐννοοῦντες, καθ' ὃ χρόνον διομάζομεν. [φησὶ δὲ τοῦτο καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ Περὶ φύσεως καὶ ἐν τῷ Μεγάλῃ ἐπιτομῇ.]

"Ἐπὶ τε τοῖς προειρημένοις τοὺς κόσμους δεῖ καὶ πᾶσαν σύγκρισιν πεπερασμάτην τὸ ὄμοσιός τοῖς θεωρουμένοις πικνῶς ἔχουσαν νομίζειν γεγονέναι ἀπὸ τοῦ ἀπείρου, πάντων τούτων ἐκ συστροφῶν ἴδιων ἀποκεκριμένων καὶ μειζόνων καὶ ἐλαττόνων· καὶ πάλιν διαλύεσθαι πάντα, τὰ μὲν θάττον, τὰ δὲ βραδύτερον, καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τῶν τοιῶνδε, τὰ δὲ ὑπὸ τῶν τοιῶνδε τοῦτο πάσχοντα. [δῆλον οὖν ὡς καὶ φθαρτούς φησι τοὺς κόσμους, μεταβαλλόντων τῶν μερῶν. καὶ ἐν ἄλλοις τὴν γῆν τῷ ἀέρι ἐπογκεῖσθαι.]

74 "Ἐπὶ δὲ καὶ τοὺς κόσμους οὔτε ἐξ ἀμάγκης δεῖ νομίζειν ὅτα σχηματισμὸν ἔχοντας · · [ἄλλα καὶ διαφόρους αὐτοὺς ἐν τῇ ἱβ̄ Περὶ φύσεως αὐτός φησιν· οὓς μὲν γάρ σφαιροειδεῖς, καὶ ἀσφαιρεῖς ἄλλους, καὶ ἄλλοισι σχήμαντας ἔτεροι· οὐ

DIogenes Laertius

καὶ οὐκ ἀίδιον παρακολουθεῖν οὔτ' ἐν τοῖς ἀσφάτοις¹
καὶ οὔτε ἀσώματα. ὥστε δὴ κατὰ τὴν πλείστην
φορὰν τούτῳ τῷ ὄντι μετιχρύμενοι φαινερὰ ποιοῦ-
μεν τὰ συμπτώματα οὔτε τὴν τοῦ ὅλου φύσιν ἔχειν,
οὐ συλλαβάντες κατὰ τὸ ἀθρόου σῶμα προσαγο-
ρεύομεν, οὔτε τὴν τῶν ἀίδιον παρακολουθούντων.
ἄντιον σῶμα οὐ διπλατάν τοξεῖσθαι. κατ' ἐπι-
βολὰς δὲ ἀν τινας παρακολουθούντος τοῦ ἀθρόου
71 ἐκαστα προσαγορευθεῖτ, ἀλλ' οὐτε δῆποτε ἐκαστα
συμβαίνοντα θεωρεῖται, οὐκ ἀίδιον τῶν συμ-
πτωμάτων παρακολουθούντων. καὶ οὐκ ἔξελατέον
ἐκ τοῦ ὄντος ταῦτην τὴν ἐγάργειαν, ὅτι οὐκ ἔχει τὴν
τοῦ ὅλου φύσιν φί συμβαίνει δὲ δὴ καὶ σῶμα προσ-
αγορεύομεν, οὐδὲ τὴν τῶν ἀίδιον παρακολουθούντων,
οὐδὲ αὐτὸν τομοτέον—οὐδὲ γάρ τοῦτο
διανοητὸν οὔτ' ἐπὶ τούτων οὔτ' ἐπὶ τῶν ἀίδιον
συμβεβηκότων,—ἀλλ' ὅπερ καὶ φαίνεται, συμ-
πτώματα πάντα «κατὰ» τὰ σώματα τομοτέον,
καὶ οὐκ ἀίδιον παρακολουθοῦντα οὐδὲ αὐτὸν φύσεως
καθ' ἐπιτὰ τάγμα ἔχοντα, ἀλλ' ὅν τρόπον αὐτῇ
ἡ αἰσθησις τὴν ἴδιότητα ποιεῖ, θεωρεῖται.

72 "Καὶ μήν καὶ τόδε γε δεῖ προκατανοῆσαι
σφοδρῶς· τὸν γάρ δὴ χρόνον οἱ Σητητέον ὡσπέρ
καὶ τὰ λοιπά, οὐτα εὐ ὑποκειμένω Σητοῦμεν ἀν-
άγοντες ἐπὶ τὰς βλεπομένας παρ' ἡμῖν αὐτοῖς προ-
λήψεις, ἀλλ' αὐτὸν τὸ ἐνάργυρον, καθ' δὲ τὸν πολὺν
ἡ ὀλίγον χρόνον ἀναφανοῦμεν, συγγενικῶς τοῦτο
περιφέροντες, ἀναλαγματέοι. καὶ οὐτε διαλέκτοις

¹ *καὶ ἀκατανόητα δοξαστία εἴτε* *καὶ πρὸ* *Bagnone.*

* Cf. Laer. I. 453 f., where slavery, poverty, riches, war
and peace are the examples chosen, as elsewhere are rest and
motion.

** Cf. Sext. Emp. Afr. math. v. §§ 219 f., 224 f., 240-244.
600

DIOGENES LAERTIUS

εἶναι τὴν φυχὴν ματαίζουσιν. οὐδὲν γάρ ἀν
έσυγατο ποιεῖν οὔτε πάσχειν, εἰ δὲ τοιαῦτη· νῦν δὲ
ἐναργῆς ἀμφότερα ταῦτα διαλαμβάνεται περὶ τὴν
φυχὴν τὰ συμπτώματα.

68 “Ταῦτα οὖν πάντα τὰ διαλογίσματα τὰ περὶ φυχῆς
ἀκάγκιον τις ἐπὶ τὰ πάθη καὶ τὰς αἰσθήσεις, μητ-
μονεύων τῶν ἐν ἀρχῇ ρήθεντων, ίκανῶς κατόφεται
τοῖς τύποις ἐμπεριειλημμένα εἰς τὸ κατὰ μέρος
ἀπὸ τούτων ἔξακριβοῦνθαι βεβαιώς.

“Αλλὰ μήν καὶ τὰ σχήματα καὶ τὰ χρώματα καὶ
τὰ μεγέθη καὶ τὰ βάρη καὶ ὅσα ἄλλα κατηγορεῖται
σώματος ἀσανεὶ συμβεβρυκότα οὐ πᾶσιν οὐ τοῖς
όρατοις καὶ κατὰ τὴν αἰσθήσιν αὐτὴν γνωστά;
οὐθὲν ὡς καθ' ἑαυτάς εἰσι φύσεις δοξαστέον—οὐ γάρ
69 δινατάν ἐπινοῆσαι τόπο—οὔτε δὲν ὡς οὐκ εἰσίν,
οὐθὲν ὡς ἔτερος ἄπτα προσυπάρχοντα τούτῳ ἀσώματα,
οὐθὲν ὡς μόρια τούτου, ἀλλ' ὡς τὸ δὲν σῶμα
καθόλου ἐκ τούτων πάντων τὴν ἑαυτοῦ φύσιν
ἔχον ἀΐδιον, οὐχ οἷον δέ εἶναι συμπεφορημένον—
ῶσπερ δέται ἐξ αὐτῶν τὰν δύκαν μεῖζον ἀθροισμα
συστῆ ἦτοι τῶν πράγτων οὐ τῶν τοῦ δεν μεγεθῶν
τοῦδε τιος ἐλαττόνων,—ἄλλα μονον, ὡς λέγω, ἐκ
τούτων ἀπάντων τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ᔭον ἀΐδιον.
καὶ ἐπιβολὰς μὲν ἔχοντα ιδίας πάντα ταῦτα ἐστὶ¹
καὶ διαλίψεις, συμπαρακολουθοῦντος δέ τοῦ ἀθρόου
καὶ οὐδαμῆς ἀποσχιζομένου, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀθρόαν
ἔννοιαν τοῦ σώματος κατηγορίαιν εἰληφότος.

70 “Καὶ μήν καὶ τοῖς σώμασι συμπίπτει πολλάκις

¹ γνωστοῖς τοῖς, i. e. τοῖς. Cf. Luer. I. 419 f.; Sext. Emp. Adv. math. x. §§ 221-223.

* Cf. Luer. I. 475-481.

DIOGENES LAERTIUS

σύνησις ἐκείνον ἀπηλλαγμένου, ὃσον ποτὲ ἔστι τὸ συντέλειον τῶν ἀτόμων πλῆθος εἰς τὴν τῆς φυκῆς φύσιν. καὶ μήν καὶ ληρούμενον τοῦ ὅλου ἀθροίσματος ἡ φυκὴ διασπείρεται καὶ οὐκέτι ἔχει τὰς αἰτάς δινάμεις οὐδὲ κινεῖται, ὥσπερ οὖδε^{*} αἰσθησιν κέκτηται.

66. Ὡς γάρ οἶν τε νοεῖν αὐτὸν αἰσθανόμενον μὴ ἐν τούτῳ τῷ συστήματι καὶ ταῖς κινήσεις ταύταις χρώμενον, ὅταν τὰ στεγάζοντα καὶ περιέχοντα μὴ τοιαῦτα ἦ, ἐν οἷς νῦν οὖσα ἔχει ταύτας τὰς κινήσεις. [λέγει ἐν ἄλλοις καὶ ἐξ ἀτόμων αὐτῷ συγκεῖσθαι λειτάτων καὶ στρογγυλεστάτων, πολλῷ τινι διαφερουσῶν τῶν τοῦ πυρὸς· καὶ τὸ μὲν τι ἀλογονὸν αὐτῆς, ὃ τῷ λοιπῷ παρεπάρθαι σώματι· τὸ δὲ λογικὸν ἐν τῷ θώρακι, ὡς δῆλον ἐκ τε τῶν φύσιων καὶ τῆς χαρᾶς. ὅπιον τε γίνεσθαι τῶν τῆς φυκῆς μερῶν τῶν παρ[†] ὅλτην τὴν σύγκρισιν παρεπαρμένων ἐγκατεχομένων ἡ διαφορουμένων, εἴτα συμπιπτούτων τοῖς ἐπερειποῦσις.[‡] τὸ τε σπέρμα ἀφῆλαι τῶν σωμάτων φέρεσθαι.]

67. Ἀλλὰ μήν καὶ τόδε γε δεῖ προσκατανοεῖν, ὃ τὸ ἀσώματον λέγομεν κατὰ τὴν πλειστὴν ὁμιλίαν τοῦ δινόμητος ἐπὶ τοῦ καὶ[§] ἑαυτὸν νοηθεῖτος δικαΐων ἑαυτὸν δὲ οὐκ ἔστι νοῆσαι τὸ ἀσώματον πλήρη τοῦ κενοῦ. τὸ δὲ κειόν τοις ποιῆσαι οὔτε παθεῖν δύναται, ἀλλὰ κάνησαι μόνον δι' ἑαυτοῦ τοῖς σώμασι παρέχεται. ὥστε οἱ λέγοντες ἀσώματον

^{*} Συρραϊκός Οὐκ επεργάσθη ενθαδ.

[†] Cf. Luer, II, 244-263.

DIOGENES LAERTIUS

συμπαθέες δέ τούτῳ μᾶλλον καὶ τῷ λοιπῷ ἀθροίσματι· τοῦτο δὲ πᾶν αἱ δυνάμεις τῆς ψυχῆς δηλουσῖ καὶ τὰ πάθη καὶ αἱ εὐκινησίαι καὶ αἱ διαροήσεις καὶ ὡν στερόμενοι θιβῆσκομεν. καὶ μὴν διτὶ ἔχει τῇ ψυχῇ τῆς αἰσθήσεως τὴν πλείστην αἵτιαν δεῖ 64 κατέχειν· οὐ μὴν εἰδίκει ἀν ταύτην, εἰ μὴ ὑπὸ τοῦ λοιποῦ ἀθροίσματος ἐστεγάζετο πως. τὸ δέ λοιπὸν ἀθροισμα προσκενίσαν ἔκεινη τὴν αἵτιαν ταύτην μετεῖληφε καὶ αὐτὸ τοιούτου συμπτώματος παρέκεινης, οὐ μέντοι πάντων ὧν ἔκεινη κέκτηται· διὸ ἀπαλλαγείσης τῆς ψυχῆς οὐκ ἔχει τὴν αἰσθησιν. οὐ γὰρ αὐτὸ ἐν ἐαυτῷ ταύτην ἐκέκτητο τὴν δύναμιν, ἀλλ' ἔτερον ἄμα συγγεγενημένον¹ αὐτῷ παρεσκεύαζεν, διὰ τῆς συντέλεσθείσης περὶ αὐτὸ δυνάμεως κατὰ τὴν κίνησιν σύμπτωμα αἰσθητικὸν εὑθὺς ἀποτελοῦν ἐαυτῷ ἀπεδίδον κατὰ τὴν ὄμοιρησιν καὶ συμπάθειαν καὶ ἔκεινω, καθάπερ εἴπον.

65 " Διὸ δή καὶ ἐνυπάρχουσα ἡ ψυχὴ οὐδέποτε ἄλλου τιὸς μέρους ἀπηλλαγμένου ἀναισθῆτει· ἀλλ' ἡ ἀν καὶ ταύτης ἔνωποληται τοῦ στεγάζοντος λιθέντος εἴδ' ὅλου εἶτε καὶ μέρους τιός, ἐάν περ διαμέγῃ, ἔξει² τὴν αἰσθησιν. τὸ δέ λοιπὸν ἀθροισμα διαμέρον καὶ ὅλον καὶ κατὰ μέρος οὐκ ἔχει τὴν αἴ-

¹ " Haud scio an τοῖναι sit pro ἦι τοῦτο " Schneider.

² ἔτερη ἡ συγγεγενημένη τοῦτο, τ. corr. Us.

³ Λέπ. Us. i. 421 codil.

* The so-called " nameless " substance (*μηδένιος οὐρανός* Lucretius, iii. 242, *decoquacator* in Epicurus).

* The body, by keeping soul-atoms together without much dispersion, allows them to vibrate with the motions that generate sentience and sensation.

* Since the participle *στεγάζειν* is also found in the plural (*στεγάζειν*), it seems best to assume with Bignone that the 594

DIOGENES LAERTIUS

έκείνοις ἀντικόπτρῃ οὐθὲν ἡ ἄντα οὐθὲν ἡ εἰς τὸ πλάγιον διὰ τῶν κρούσεων φορά, οὐθὲν ἡ κάτω διὰ τῶν ίδίων βαρῶν. ἐφ' ὅποσαι γάρ περ κατίσχη ἐκάτερον, ἐπὶ τοιούτον ἀμα τοῦματι τὴν φοράν συγήσει, ἥντις ἀντικόψῃ τὴν ἔξιθεν τὴν ἐκ τοῦ ίδίου βάρους πρὸς τὴν τοῦ πλήξαντος δύναμιν.

62 ¹ Άλλα μήτην καὶ κατὰ τὰς συγκρίσεις θάττων ἐτέρα ἐτέρας <φορ>ηθῆσται² τῶν ἀτόμων ἴσοταχῶν οὐσῶν, τῷ εἴφ' ἓνα τόπον φέρεσθαι τὰς ἐν τοῖς ἀθροίσμασιν ἀτόμους κατὰ τὸν ἐλάχιστον συνεχῆ χρόνον, εἰ <καὶ>³ μὴ εἴφ' ἓνα κατὰ τοὺς λόγῳ θεωρητοὺς χρόνους· ἀλλὰ πικνὸν ἀντικόπτονταν, ἕως ἂν ὅπο τὴν αἰσθησιν τὸ συνεχές τῆς φορᾶς γίνηται. τὸ γάρ προσδοξαζόμενον περὶ τοῦ ἀφοράτου, μὲν ἄρα καὶ οἱ διὰ λόγου θεωρητοὶ χρώμοι τὸ συνεχές τῆς φορᾶς ἔχουσιν, οὐκ ἀληθές ἔστιν ἐπὶ τῶν τοιούτων· ἐπεὶ τό γε θεωρούμενον πᾶν τὴν κατ' ἐπιβαλλήν λαμβανόμενον τῇ διαινοίᾳ ἀληθές ἔστι.

63 ¹ Μετὸ δὲ ταῦτα δεῖ συνορᾶν ἀναφέροντα ἐπὶ τὰς αἰσθήσεις καὶ τὰ πάθη—οὗτα γάρ τὴν βεβαιοτάτη πίστις ἔσται,—ὅτι τὴν φύκην σῶμα ἔστι λεπτομερές παρ' ὅλου τὸ ἀβρούσια παρεσπαριμένον, προσεπιφερέσσατον δὲ πιεύματι θερμοῦ τινα κράτιν ἔχοντι καὶ πῇ μὲν τούτῳ προσεμφερές, πῇ δὲ τούτῳ ἔστι δὲ τὸ <τρίτον>² μέρος πολλῷν παραλλαγήν εὐθυγράφος τῇ λεπτομερείᾳ καὶ αὐτῶν τούτων,

¹ <φορ> καρριένι.

² Suppl. V.d.M.

³ Suppl. Dind.

* When the atoms in a composite body are, during a continuous sensible time, however short, all moving in one single direction, then the composite body will be travelling from place to place and have a relative velocity.

* Cf. Lucretius, III. 161-176, 177-210.

DIOGENES LAERTIUS

τῇ διὰ λόγου θεωρίᾳ ἐπὶ τῶν ἀοράτων. ἡ γὰρ κοινότης ἡ ὑπάρχοντα αὐτοῖς πρὸς τὰ ἀμετάβολα ἴκανή τὸ μέχρι τούτου συντελέσαι, συμφόρησιν δὲ ἐκ τούτων κάνησιν ἔχοντων οὐχ οἶν τε γίνεσθαι.

εο "Καὶ μὴν καὶ τοῦ ἀπείρου ὡς μὲν ἀνωτάτῳ καὶ κατώτατῳ οὐ δεῖ κατηγορεῖν τὸ ἄνω ἢ κάτω. ίσμενοι μέντοι τὸ ὑπέρ κεφαλῆς, ὅθεν ἂν στῶμεν, εἰς ἀπειρον ἀγεῖν ὅν, μηδέποτε φαντισθαι τοῦτο ἡμῖν, ἡ τὸ ὑποκάτω τοῦ νοηθέντος εἰς ἀπειρον, ἀμα ἄνω τε εἶναι καὶ κάτω πρὸς τὸ αὐτό τοῦτο γὰρ ἀδύνατον διανοηθῆναι. ὥστε ἔστι μίαν λαβεῖν φορὰν τὴν ἄνω νοούμενην εἰς ἀπειρον καὶ μίαν τὴν κάτω, ἀν καὶ μυριάκες πρὸς τοὺς πόδας τῶν ἐπάνω τὸ παρ' ἡμῶν φερόμενον εἰς τὸν ὑπέρ κεφαλῆς ἡμῶν τόπους ἀφικεῖται ἢ ἐπὶ τὴν κεφαλῆν τῶν ὑποκάτω τὸ παρ' ἡμῶν κάτω φερόμενον. ἡ γὰρ ὅλη φορὰ οὐθὲν ἤττον ἐκατέρα ἐκατέρᾳ ἀντικειμένῃ ἐπ' ἀπειρον νοεῖται.

ει "Καὶ μήτε καὶ ισοταχεῖς ἀναγκαῖον τὰς ἀτόμους εἶναι, ὅταν διὰ τοῦ κενοῦ εἰσφέρωνται μηθενὸς ἀντικόπτοιτο. οὔτε γὰρ τὰ βαρέα θᾶττον οἰσθῆσται τῶν μικρῶν καὶ κούφων, ὅταν γε δὴ μηδὲν ἀπαντᾷ αὐτοῖς οὔτε τὰ μικρὰ τῶν μεγάλων, πάντα πόρον σύμμετρον ἔχοντα, ὅταν μηθὲν μηδὲ

¹ *Vide Classical Review*, xxvii, p. 108.

* The parts of the atom are incapable of motion : cf. Luer, I. 629-631.

* Objection was taken by Aristotle to the atomic motion of Democritus, on the ground that it implied a point or region absolutely high, and an opposite point or region absolutely low, these terms being unmeaning in infinite space (Aristotle, *Phys.* III. 5; 205 b 30; IV. 8; 215 a 8). See *Classical Review*, xxiv, p. 108.

DIOGENES LAERTIUS

έγγις γενέσθαι τῷ πύργῳ καὶ μαθεῖν ὅποιος ἔγγις φαίνεται.

Πάθη δὲ λέγονται εἶναι δύο, ἡδονὴν καὶ ἀλγηδόνα, ἵσταμενα περὶ πάντων ζῶντος, καὶ τίνη μὲν οὐκεῖον, πήρε δὲ αλλότριον· διὸ ὁν κρίνεσθαι τὰς αἰρέσεις καὶ φυγῆς. τῶν τε ξυγήσεων εἴναι τὰς μὲν περὶ τῶν πραγμάτων, τὰς δὲ περὶ φιλήν τίνη φωνήν. καὶ ταῦτα δὲ περὶ τῆς διαιρέσεως καὶ τοῦ κριτηρίου στοιχειωδῶς.

*Λαϊτέον δὲ ἐπὶ τὴν ἐποπολήν.

**Ἐπίκουρος Ἡρόδοτῷ χαίρειν.

25 ***Τοῖς μὴ διναμένοις, ὦ Ἡρόδοτε, ἔκαστα τῶν περὶ φύσεως ἀναγεγραμμένων ἡμῖν ἔξακριβοῖν μηδὲ τὰς μείζους τῶν συντεταγμένων βίβλους διαθρεῖν ἐπιτομήν τῆς ὅλης πραγματείας εἰς τὸ κατασχεῖν τῶν ὀλοσχερωτάτων γε δοξῶν τὴν μνήμην ἰκανῶς αὐτὸς¹ παρεπικεύασα, ἵνα παρέκαστους τῶν καιρῶν ἐν τοῖς κυριωτάτοις βοηθεῖν αὐτοῖς δύνωνται, καθ' ὃσον ἀν ἐφάσπιωνται τῆς περὶ φύσεως θεωρίας. καὶ τοὺς προβεβηκότας δὲ ἰκανῶς ἐν τῇ τῶν ὅλων ἐπιβλέψει τὸν τύπον τῆς ὅλης πραγματείας τὸν κατεστούχειμένον δεῖ μη-

¹ αὐτὸς *codd.* : corr. Brieger.

^{**} See II 50, 117. The tower which seems round at a distance and square when we get up to it was the typical example in the school of that process of testing beliefs by observation which is here prescribed. Cf. Luer. IV. 353 *sqq.*, 501 *sqq.*; Sext. Emp. *Adv. math.* vii. 208.

^{*} i.e. pleasure and pain are the criteria by which we choose and avoid.

[†] Cf. *inf.* I 37.

[‡] Division of philosophy is probably meant.

[•] The letter to Herodotus is the second and most valuable instalment of Epicurean doctrine. The manuscript seems to 564

DIogenes Laertius

τοῦ πάντα δὲ μέγεθος ὑπάρχειν οὐτε χρήσιμόν ἔστι πρὸς τὰς τῶν ποιοτήτων διαφοράς, ἀφίχθαι τε ἄμπελον εἶδει¹ καὶ πρὸς ἡμᾶς ὅρατὰς αὐτόμονες· οὐδὲ θεωρεῖται γινόμενον οὐδὲ ὅπως ἀν γένοντο ὅρατὴ αἴτοις ἔστιν ἐπιμοῆσαι.

“Πρὸς δὲ τούτους οὐ δεῖ νομίζειν ἐν τῷ ὀρισμένῳ σώματι ἀπειρούς δύκους εἶναι οὐδὲ ὀπηλίκους οὖν. ὥστε οὐ μόνον τὴν εἰς ἀπειρον τομὴν ἐπὶ τοῦλαττον ἀναιρετέον, ὥστε μὴ πάντα ασθενῆ ποιῶμεν καν ταῖς περιλήψεσι τὰν ἀθρόων εἰς τὸ μὴ οὐδὲ ἀγαγκαζώμενα τὰ δυτα βλίβαντες καταναλίσκειν, ἀλλὰ καὶ τὴν μετάβασιν μὴ νομιστέον γίνεσθαι ἐν τοῖς ὀρισμένοις εἰς ἀπειρον μηδὲ ἐπὶ τοῦλαττον.

57 “Οὔτε γάρ ὅπως, ἐπειδὰν ἀπαξ τις εἴπη ὅτι ἀπειροι δύκοι ἐν τινι ὑπάρχουσιν η ὀπηλίκοι οὖν. ἔστι νοῆσαι ὅπως² ἀν ἐπὶ τοῦτο πεπερασμένον εἴη τὸ μέγεθος. πηλίκοι γάρ τως δῆλον ὡς οἱ ἀπειροι εἰσιν δύκοι· καὶ οὗτοι ὀπηλίκοι ἀν ποτε ὔσιν, ἀπειροι ἀν τὴν καὶ τὸ μέγεθος. ἀκρον τε ἔχοντος τοῦ πεπερασμένου διαληπτόν, εἰ μὴ καὶ καθ' ἐπιτόθεντον, οὐκ ἔστι μὴ οὐ καὶ τὸ ἔξης τούτου τριούστον νοεῖν καὶ οὕτω κατὰ τὸ ἔξης εἰς

¹ οὐδὲ οὖν Us.; διδλην εριδ.

² οὖν Brieger; τὸ τε εριδ.

* Cf. Lucret. IV. 110-128, I. 599-627, II. 478-521. The first of these passages states that the atom is “far below the ken of our senses” and “much smaller than the things which our eyes begin to be able to see.”

* Admitting indivisible atoms, hard solid bodies can be explained; whereas, if atoms were soft and thus divisible ad infinitum, all things would be deprived of solidity (Lucret. I. 565-576). Just before Lucretius has argued that, if atoms did not set a limit to the division of things, production or re-

DIOGENES LAERTIUS

ἀνάγκης σχήματος συμφυῆ ἔστι. ποιότητες γάρ πᾶσαι μεταβάλλει· αἱ δὲ ἀτομοὶ οὐδὲν μεταβάλλουσιν, ἐπειδὴ περ δεῖ τις ὑπομένειν ἐν ταῖς διαλύσεσι τῶν συγκρίσεων ὑπερέον καὶ ἀδιάλυτον, ὁ τὰς μεταβολὰς οὐκ εἰς τὸ μὴ δύναμαι ποιήσεται σὺν¹ ἐκ τοῦ μὴ δύντος, ἀλλὰ κατὰ μεταβέσεις ἐν πολλοῖς, ταῦτα δὲ καὶ προσόδους καὶ ἀφόδους. δῆθεν ἀναγκαῖον τὰ¹ μετατιθέμενα ἀφθαρτα εἶναι καὶ τὴν τοῦ μεταβάλλοντος φύσιν οὐκ ἔχοντα, δύκοντὸς δὲ καὶ σχηματισμοὺς ἴδοντα· ταῦτα γάρ καὶ ἀναγκαῖον ὑπομένειν.

ταῦτα γάρ ἐν τοῖς παρ² ἡμῖν μετασχηματίζομέναις κατὰ τὴν περιαίρεσιν τὸ σχῆμα ἐνυπάρχον λαμβάνεται, αἱ δὲ ποιότητες οὐκ ἐνυπάρχουσαι ἐν τῷ μεταβάλλοντι, ὥσπερ ἐκεῖνο καταλείπεται, ἀλλὰ ἐξ ὅλου τοῦ σώματος ἀπολλύμεναι. ἵκανα οὖν τὰ ὑπολειπόμενα ταῦτα τὰς τῶν συγκρίσεων διαφορὰς ποιεῖν, ἐπειδὴ περ ὑπολείπεσθαι γέ τινα ἀναγκαῖον καὶ μὴ εἰς τὸ μὴ δύναθεν φθείρεσθαι.

• Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ δεῖ νομίζειν πᾶν μέγεθος ἐν ταῖς ἀτόμοις ὑπάρχειν, ἵνα μὴ τὰ φαινόμενα αντιμαρτυρῆ³: παραλλαγάς δέ τινας μεγεθῶν νομιστέον εἶναι. Βρεθτιον γάρ καὶ τούτου προσόντος τὰ κατὰ τὰ πάθη καὶ τὰς αἰσθήσεις γνωρίμενη ἀποδοθήσεται.

¹ τὰ μὴ ενδελ.: corr. Weil.

* For shape *cf.* Lucret. II. 333-321, III. 185-202; for weight *cf.* Lucret. II. 184-213, I. 358-367. For qualities generally *cf.* Epic. Frs. 284, 249 (U.); Sext. Emp. *Adu. math.* ix. 335. Atoms have no colour (Frs. 29, 30, 289; Lucret. II. 730-811), nor smell (Lucret. II. 846-855) nor flavour nor sound nor cold nor heat (*ib.* 536-537), in short no variable quality (*ib.* 859-861); but the various qualities are due to the arrangement, positions, motions, and shape of the component atoms.

* If something unchanging underlies every change, the transformation of things and of their qualities must be due

DIogenes Laertius

· · · Άλλα μήν καὶ τὸ ἀκούειν γάγεται βέβηματος φερομένου ἀπὸ τοῦ φωτοδιητοῦ τῇ ἡχοδυντος τῇ φοφοδιητος τῇ ὁπωσδήποτε ἀκουστικὸν πάθος παρασκευάζοντος. τὸ δὲ ρέῦμα τοῦτο εἰς ὄμοιομερεῖς ὅγκους διασπείρεται, ἀμα τινὰ διασφύζοντας συμπάθειαν πρὸς ἄλλοις καὶ ἐνότητα ἴδιότροπον, διατίνουσαν πρὸς τὸ ἀποστεῖλαν καὶ τὴν ἐπαίσθησιν τὴν ἐπ' ἐκείνου ὡς τὰ πολλὰ ποιοῦσαν, εἴ δὲ μή γε, τὸ ἔξωθεν μάνον ἐνδηλὸν παρασκευάζονταν· ταῦτα γάρ ἀναφερομένης τωός ἐκεῖθεν συμπαθείας οὐκ ἄν γένοιτο τῇ τουαύτῃ ἐπαίσθησις. οὐκ αὐτὸν οὖν δεῖ μαρτίειν τὸν ἀέρα ὑπὸ τῆς προσεμένης φωνῆς τῇ καὶ τῶν ὅμογενῶν σχηματίζεσθαι—πολλὴν γάρ ἐνδειαν ἔχει τοῦτο πάσχων ὑπὸ ἐκείνης, —ἄλλ' εὐθὺς τὴν γνωμένην πληργήν ἐν τῷ μὲν, ὅταν φωνὴν ἀφίωμεν, τουαύτην ἔκθλιψι¹ ὅγκων τωῶν βέβηματος πνευματώδους ἀποτελεστικῶν ποιεῖσθαι, τῇ τὸ πάθος τὸ ἀκουστικὸν τῷ μὲν παρασκευάζει.

· · · Καὶ μήν καὶ τὴν ὄσμην νομιστέον, ὥσπερ καὶ τὴν ἀκοήν οὐκ ἄν ποτε οὐθὲν πάθος ἐργάσσασθαι, εἴ μή δύκοι τωές ἤσαν ἀπὸ τοῦ πρᾶγματος ἀποφερόμενοι σύμμετροι πρὸς τοῦτο τὸ αἰσθητήριον κατέν, οἱ μὲν τοῖοι τεταραγμένως καὶ ἀλλοτρίως, οἱ δὲ τοῖοι ἀταράχως καὶ οἰκείως ἔχοντες.

54. · · · Καὶ μήν καὶ τὰς ἀτόμους νομιστέον μηδεμίαν ποιότητα τῶν φαινομένων προσφέρεσθαι πλὴν ακήματος καὶ βάρους καὶ μεγέθους καὶ ὅσα ἔξ

¹ εὐλιπτ., vel εὐλιπτη̄ codid.; corr. Brieger: εὐλιπτη̄ Us.

* Air is not, as Democritus held (Beate, ap. cit. p. 99), the
582

DIOGENES LAERTIUS

τοῖς αἰσθητηρίοις εἶτε μορφῆς εἶτε συμβεβηκότων,
μορφή ἔστιν αὕτη τοῦ στερεωμάτου, γνωμένη κατὰ
τὸ ἐξῆς πόκτνωμα ή ἐγκατάλευμα τοῦ εἰδώλου·
τὸ δὲ φεῦδος καὶ τὸ διημαρτημένον ἐν τῷ προσ-
δοξαζομένῳ ἀεὶ ὅστιν «ἐπὶ τοῦ προσμένοντος»¹
ἐπιμαρτυρηθῆσεσθαι ή μὴ ἀντιμαρτυρηθῆσεσθαι,
εἴτε οὐκ ἐπιμαρτυρουμένου «ἢ ἀντιμαρτυρουμένου»²
[κατὰ τινὰ κίνησιν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς συντημένην
τῇ φανταστικῇ ἐπιβολῇ, διαληφθεὶς δὲ ἔχουσαν, καθ'
ην τὸ φεῦδος γίνεται.]

51 ¹ Η τε γὰρ ὄμιστης τῶν φαντασμῶν οἵσιει ἐν
εἰκόνι λαμβανομένων η καθ' ὑπουρὸς γνομένων η
κατ' ἄλλας τινὰς ἐπιβολὰς τῆς διανοίας η τῶν
λοιπῶν κριτηρίων οὐκ ἀντιμαρτυρευομένοις, εἰ μὴ τῷ τινα
καὶ τοιαῦτα πρὸς ἀ παραβάλλομεν· το δὲ δι-
ημαρτημένον οὐκ ἀν ὑπῆρχεν, εἰ μὴ ἐλαμβάνομεν
καὶ ἄλλην τινὰ κίνησιν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς συντημένην
μὲν τῇ φανταστικῇ ἐπιβολῇ, διαληφθεὶς δὲ ἔχουσαν·
κατὰ δὲ ταίτην, ἐάν μὲν μὴ ἐπιμαρτυρηθῇ η ἀντι-
μαρτυρηθῇ, τὸ φεῦδος γίνεται· ἐάν δὲ ἐπιμαρτυρηθῇ
η μὴ ἀντιμαρτυρηθῇ, τὸ ἀληθές.

52 ² Καὶ ταῦτην οὖν αφόδρα γε δεῖ τὴν δόξαν κατ-
έχειν, ἵνα μήτε τὰ κριτήρια ἀναιρῆται τὰ κατὰ τὰς
ἐμαργυρίας μήτε τὸ διημαρτημένον ὄμοιως βεβαιού-
μενον τάντα συνταράσσῃ.

¹ Suppl. E.

* The film suffers from obstacles especially in its passage through the air, and is sometimes torn into tatters. When these reach the eye, the result is faulty perception: e.g. a minute borer appears round, and the like: cf. Laer. IV. 359-363, 370-390.

DIOGENES LAERTIUS

τοῦ στερεωτοῦ θέσω καὶ τάξω τῶν ἀτόμων ἐπὶ πολὺν χρόνον, εἰ καὶ ἐνίστη συγχεομένη ὑπάρχει, καὶ συστάσεις ἐν τῷ περιέχοντι δέξεαι διὰ τὸ μὴ δεῖν κατὰ βάθος τὸ συμπλήρωμα γίνεσθαι, καὶ ἄλλοι δὲ τρόποι τινὲς γεννητικοὶ τῶν τοιούτων φύσεων εἰσὶν. οὐδὲν γάρ τυπων ἀντιμαρτυρεῖται ταῖς αἰσθήσεσιν, ἀν δέ περ τίς τυπα τρόπον τὰς ἐναργεῖλας ἴνα καὶ τὰς συμπαθεῖλας ἀπὸ τῶν ἔξωθεν πρὸς ἡμᾶς ἀνοίσει.

49 Δεῖ δὲ καὶ νομίζειν ἐπεισιόντος τυπὸς ἀπὸ τῶν ἔξωθεν ὅρῶν ἡμᾶς καὶ διανοεῖσθαι· οὐ γάρ ἂν ἐναποσφραγίσατο τὰ ἔξω τὴν ἐαυτῶν φύσιν τοῦ τε χρώματος καὶ τῆς μαρφῆς διὰ τοῦ ἀέρος τοῦ μεταξὺ ἡμῶν τε κάκείων, οὐδὲ διὰ τῶν ἀκτίνων ἣ ἀνθῆσσοτε βρευμάτων ἀφ' ἡμῶν πρὸς ἐκεῖνα παραγνωμένων, οὔτως ὡς τύπων τινῶν ἐπεισιόντων ἡμῖν ἀπὸ τῶν πραγμάτων ὄμοχροιν τε καὶ ὄμοιομόρφων κατὰ τὸ ἐναρμόττον μέγεθος εἰς τὴν ὄψιν ἢ τὴν διάνοιαν, ἀκέως ταῖς φοραῖς χρωμένων, 50 εἶτα διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν τοῦ ἐνός καὶ συνεχοῦντος τὴν φαντασίαν ἀποδιδόντων καὶ τὴν συμπάθειαν ἀπὸ τοῦ ὑποκευμένου σωζόντων κατὰ τὸν ἐκεῖθεν σύμμετρον ἐπερεισμόν ἐκ τῆς κατὰ βάθος ἐν τῷ στερεωτῷ τῶν ἀτόμων πάλσεως. καὶ ἦν ἀν λαίθωμεν φαντασίαν ἐπιβλητικῶς τῇ διανοίᾳ ἥ-

* e.g. mirage and monstrous shapes of clouds: Lucret. iv. 129-142; Diod. iii. 66.

* Thought, as well as vision, is explained by images, but images of a much finer texture, which fail to affect the eye, but do affect the mind: cf. Fr. 317 (Us.); Lucret. iv. 777 f.

* This was the view of Democritus: cf. Bentle, *Greek Theories of Elementary Cognition*, p. 26.

* The reader is left to infer that, the more rapid the motion, the more continuous is the succession of fresh images. It is

DIOGENES LAPITHUS

καὶ μήν καὶ ἡ διὰ τοῦ κενοῦ φορά κατὰ μῆδεμίαν
ἀπάντησιν τῶν ἀντικοφόντων¹ γνωμένη πάν μῆκος
περιληπτὸν ἐν ἀπεριγούτῳ χρόνῳ συντελεῖ. βρά-
δους γάρ καὶ τάχους αντικοπή καὶ οὐκ ἀντικοπή
όμοίωμα λαμβάνει.

47 "Οὐ μήν οὐδὲ ἄμα κατὰ τοὺς διὰ λόγου θεωρητοὺς
χρόνους αὐτὸ τὸ φερόμενον σῶμα ἐπὶ τοὺς πλείους
τόπους ἀφικνεῖται — αἴναρόντων γάρ, — καὶ τοῦτο
συναφικιούμενον ἐν αἰσθητῷ χρονῷ οὐδὲν δῆποθεν
τοῦ ἀπείρου οὐκ εἴ εἰ τὸ περιλάβωμεν τὴν φορὰν
τόπου ἔσται ἀφιστάμενον· αντικοπή γάρ ομοίου
ἔσται, καὶ μέχρι τοσούτου τὸ τάχος τῆς φορᾶς μὴ
ἀντικόπτον καταλέπωμεν. χρήσιμον δὴ καὶ τοῦτο
κατασκεῖν τὸ στοιχεῖον. εἴθ' ὅτι τὰ εἰδώλα ταῦς
λεπτότησιν ἀνυπερβλήτοις κέχρηται, οὐδὲν ἀντι-
μαρτυρεῖ τῶν φαινομένων· οὐδὲν καὶ τάχη ἀνυπέρ-
βλητα ἔχει, πάντα πόρον σύμμετρον ἔχοντα πρὸς
τῷ ^{τῷ}² ἀπείρῳ αὐτῶν μῆθεν ἀντικόπτειν τῇ
οὐλέγα ἀντικόπτειν, πολλαῖς δὲ καὶ ἀπείροις εὖθες
ἀντικόπτειν τῷ.

48 "Πρός τε τούτοις, ὅτι ἡ γένεσις τῶν εἰδώλων
ἄμα ροήματι συμβαίνει. καὶ γάρ βεντοις ἀπὸ τῶν
σωμάτων τοῦ ἐπιπολῆς συνεχής, οὐκ ἐπίδηλος τῇ
μειώσει³ διὰ τὴν ἀνταναπλήρωσιν, σφίζουσα τὴν ἐπὶ-

¹ αντικοφόντων εօδι. ; corr. Us.

² τῷ εαυτῷ. Melbom. ; τῷ Tescari.

³ τῷ μηδέτοι. Us. ; συμβάται V.d.M. ; φυτώσει εօδι.

"Cf. Lucr. IV. 794-81. "In one unit of time, when we can perceive it by sense and while one single word is uttered, many latent times are contained which reason finds to exist." Obviously such minute "times" are immeasurably short. The unit of sensible time appears to be that called (in § 62) "the minimum continuous time." Cf. Sext. Emp. X. §§ 148-154.

DIogenes Laertius

έφ' ὅποσον ἀγ. τῇ περιπλακῇ τὴν ἀποκατάστασιν ἐκ τῆς συγκρούσεως διδῷ. ἀρχὴ δὲ τούτων οὐκ ἔστιν, αἰδίων τῶν ἀτόμων οὐσῶν καὶ τοῦ κενοῦ.
[Φησὶ δὲ ἀδοτέρῳ μηδὲ ποιότητά τινα περὶ τὰς ἀτόμους εἶναι πλὴν σχήματος καὶ μεγέθους καὶ βάρους· τὸ δὲ χρῆμα παρὰ τὴν θέσιν τῶν ἀτόμων ἀλλαττεῖσθαι ἐν ταῖς Δώδεκα στοιχειώσεσι φησι.
πᾶν τε μέγεθος μὴ εἶναι περὶ αὐτάς· οὐδέποτε γαύν ἀτομος ὁφθῇ αἰσθῆσει.]

45 ¹¹ Η τοιαῦτη δὴ φωνὴ τούτων πάντων μυημονευομένων τὸν ἴκανὸν τύπου ὑποβάλλει. «ταῖς περὶ τῆς τῶν ὄντων φύσεως ἐπινοίαις.

“ Λλὰ μὴν καὶ κόσμοι ἀπειροὶ εἰσιν, οἵ θ' ὅμοιοι τούτῳ καὶ ἀνόμοιοι. αἱ τε γὰρ ἀτομοὶ ἀπειροὶ οὖσαι, ὡς ἀρτὶ ἀπεδείχθη, φέρονται καὶ πορρωτάτω. οὐ γὰρ κατατήλανται αἱ τοιαῦται ἀτομοὶ, ἐξ ἣν ἂν γένοιτο κόσμος ἢ ὑφ' ἀν ποιηθείη, οὐτ' εἰς ἕνα οὔτ' εἰς πεπερισμένους, οὐθὲ δοσοὶ τοιωθτοι οὐθὲ δοσοὶ διάφοροι τούτοις. ὥστε οὐδὲν τὸ ἐμπόδιον τατῆσσαν ἔστι πρὸς τὴν ἀπειρίαν τῶν κόσμων.

46 ¹² Καὶ μὴν καὶ τύποι ὄμοιοσχήμονες τοῖς στερεμνίοις εἰσί, λεπτότησιν ἀπέχοντες μακρὰν τῶν φαινομένων. οὐτε γὰρ συστάσεις ἀδινατοῦσιν ἐν τῷ περιέχοντι γίνεσθαι τοιαῦται οὐτ' ἐπιτηδειότητες πρὸς κατεργασίας τῶν κοιλωμάτων καὶ λεπτοτήτων γίνεσθαι, οὐτε ἀπάροιαι τὴν ἔξῆς θέσιν καὶ βάσιν διατηροῦσαι, ἵναπερ καὶ ὃ τοῖς στερεμνίοις εἴχοντούντος δὲ τοὺς τύπους εὖσαλα προσαγορεύομεν.

¹¹ Suppl. Us.

DIogenes Laertius

εἰδούτα καὶ στέλλοντα κατὰ τὰς ἀνακοπάς· εἴ τε τὸ κενὸν ἦν ὡρισμένον, οὐκ ἂν εἶχε τὰ ἄπειρα σώμητα ὅπου ἐνέστη.

"Πρός τε τούτοις τὰ ἄτομα τῶν σωμάτων καὶ μεστά, ἐξ ὧν καὶ αἱ συγκρίσεις γίνονται καὶ εἰς ἓ διαλύονται, ἀπερίληπτά ἔστι ταῖς διαφοραῖς τῶν σχημάτων· οὐ γάρ δυνατὸν γενέσθαι τὰς τοσαῦτας διαφοράς ἐκ τῶν αὐτῶν σχημάτων περιελημμένων, καὶ καθ' ἑκάστην δὲ σχημάτισιν ἀπλῶς ἀπειροί εἰσιν αἱ διοικαί, ταῖς δὲ διαφοραῖς οὐχ ἀπλῶς ἀπειροί ἀλλὰ μόνον ἀπερίληπτοι, [οὐδὲ γάρ φησιν ἐνδοτέρω εἰς ἄπειρον τὴν τομήν τυγχάνειν. λέγει δέ, ἐπειδὴ αἱ ποιότητες μεταβάλλονται, εἰ μέλλει τις μῆ καὶ τοῖς μεγέθεσιν ἀπλῶς εἰς ἄπειρον αὐτὰς ἐκβάλλειν].

"Κινοῦνται τε συνεχῶς αἱ ἀτομοὶ [φησὶ δὲ ἐνδοτέρῳ καὶ ἰσοταχῷ αὐτὰς κινεῖσθαι τοῦ κενοῦ τὴν εἰξιν διοίκαν παρεχομένου καὶ τῇ κοινοφοτάτῃ καὶ τῇ βαρυτάτῃ.] τὸν αἰῶνα, καὶ αἱ μὲν εἰς μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων διαστάμεναι, αἱ δὲ αὐτοῦ τὸν παλμὸν ἴσχουσιν, ὅταν τύχωσι τῇ περιπλοκῇ¹ κεκλεψέναι ή στεγαζόμενοι παρά τῶν πλεκτικῶν.

4 " " " Η τε γάρ τοῦ κενοῦ φύσις ἡ διορίζουσα ἑκάστην αὐτὴν τοῦτο παραπεινάζει, τὴν ὑπέρεισσαν οὐχ αἱ τε οὖσαι ποιεῖσθαι· ἡ τε στερεότης ἡ ὑπάρχουσα αὐταῖς κατὰ τὴν σύγκρουσιν τὸν ἀποπαλμὸν ποιεῖ,

¹ τῇ περιπλοκῇ corr.: corr. Ελ.

* Properly "further within"—a proof that the Scholast read his Epicurus from a papyrus scroll which had to be unrolled. Hence "further within" or "nearer the centre"

DIogenes Laertius

δι' οὐ ἐκινεῖτο, καθάπερ φαινεται κινούμενα. παρὰ δὲ ταῦτα οὐθὲν οὐδὲ ἐπιστηθῆναι δύναται οὔτε περιληπτῶς οὔτε ἀναλόγως τοῖς περιληπτοῖς ὡς καθ' ὅλας φύσεις λαμβανόμενα καὶ μή ὡς τὰ τούτων σεμπτώματα ἢ συμβεβηκότα λεγόμενα.

Καὶ μὴν καὶ τῶν τοῦτο καὶ ἐν τῇ πρώτῃ Περὶ φύσεως καὶ τῇ ἰδὶ καὶ τῇ Μεγάλῃ ἐπιτομῇ¹ σωμάτων τὰ μέν ἔστι συγκρίσεις, τὰ δὲ ἐξ ἣν αἱ συγκρίσεις πεποίηται· ταῦτα δέ ἔστιν ἀτομα καὶ ἀμετάβλητα, εἴπερ μὴ μελεῖ πάντα εἰς τὸ μὴ δι-
φθαρίσσεσθαι, ἀλλ' ισχύοντα ὑπομένειν ἐν ταῖς διαλύσεσι τῶν συγκρίσεων, πλήρη τὴν φύσιν διητα, οἷα δὴ οὐκ ἔχοντα διπλήν τὴν ὄπως διπλυθῆσεται. ἕπετε τὰς ἀρχὰς ἀτόμους ἀναγκαῖον εἶναι σωμάτων φύσεις.

Ἄλλα μὴν καὶ τὸ πᾶν ἀπειρόν ἔστι. τὸ γὰρ πεπερασμένον ἀκρον ἔχει· τὸ δὲ ἀκρον παρ' ἔτερον τι θεωρεῖται· «τὸ δὲ πᾶν οὐ παρ' ἔτερον τι θεωρεῖται»² ὡστε οὐκ ἔχον ἀκρον πέρας οὐκ ἔχει· πέρας δὲ οὐκ ἔχον ἀπειρον δι ν καὶ οὐ πεπερασμένον.

Καὶ μὴν καὶ τῷ πλήθει τῶν σωμάτων ἀπειρόν
ἔστι τὸ πᾶν καὶ τῷ μεγέθει τοῦ κενοῦ. εἰ τε γὰρ τὸ τὸ κενὸν ἀπειρον, τὰ δὲ σώματα ἀριστέρα, οὐθαμοῦ ἄν ἔμενε τὰ σώματα, ἀλλ' ἐφέρετο κατὰ τὰ ἀπειρον κενὸν διεσπαρμένα, οὐκ ἔχοντα τὰ ὑπερ-

¹ See preceding note.

² Suppl. U.

^a Cf. i. 54.

^b The missing premise is supplied by Cicero, *De div.* ii. 102: «aliquid omne est, si non cernitur ex alio extrinsecus.» Cf. I. aer. i. 960.

DIogenes Laertius

· · · Επι τε¹ τὰς αἰσθήσεις δεῖ πάντως τηρεῖν καὶ ἀπλῶς τὰς παραύσας ἐπιβολὰς εἴτε διαισθίας εἴθ' ὅτου δῆμοτε τῶν κρεπηρίων, ὄμοιως δὲ καὶ τὰ ὑπάρχοντα πάθη, δπας δὲ καὶ τὸ προσμένον καὶ τὸ ἀδηλον ἔχωμεν οἵσι σημειώσομεθα.

· · · Γαῖτα δεῖ διαλαβόντας συνορᾶν ἥδη περὶ τῶν ἀδηλῶν πρῶτον μέν ὅτι οὐδὲν γίνεται ἐκ τοῦ μὴ ὄντος. πᾶν γάρ ἐκ παντὸς ἐγίνεται ἀν σπερμάτων γε οὐδὲν προσδεόμενον. καὶ εἰ ἐφθείρετο δὲ τὸ ἀφανιζόμενον εἰς τὸ μὴ ὄν, πάντα ἀν ἀπωλέσει τὰ πράγματα, οὐκ ὄνταν εἰς πᾶν διελύετο. καὶ μήν καὶ τὸ πᾶν δεῖ τοιοῦτον ἦν οἶον νῦν ἔστι, καὶ ἀν τοιοῦτον ἔσται. οὐδὲν γάρ ἔστιν εἰς δὲ μεταβαλεῖ² παρὰ γάρ τὸ πᾶν οὐδέν ἔστιν, δὲ ἀν εἰσελθόν εἰς αὐτὸν τὴν μεταβολὴν ποιήσαιτο.

· · · Άλλὰ μήν καὶ τοῦτο καὶ ὃ τῇ Μεγάλῃ ἐπιτομῇ φησι κατ' ἀρχὴν καὶ ἐν τῇ αἱ Περὶ φύσεως³ τὸ πᾶν ἔστι σώματα καὶ κενόν σώματα μὲν γάρ ὡς ἔστιν, αὐτὴν ἡ αἰσθήσις ἐπὶ πάντων μαρτυρεῖ, καθ' ἦν ἀναγκαῖον τὸ ἀδηλον τῷ λογιαρῷ τεκμαίρεσθαι· εἰ δέ μὴ ἦν δὲ κενόν καὶ χώραν καὶ ἀναφῆ φύσιν ὄντομά ζομέν, οὐκ ἀν εἶχε τὰ σώματα δπου ἦν οὐδὲ

¹ εἰτε codd.; corr. Arndt.

² μεταβαλλειν codd.; corr. Us.

³ Passages which are obviously the work, not of Epicurus, but of Laertius himself or some Scholast, are here underlined and translated in italics.

* This is no innovation of Epicurus but a tenet common to all the pre-Socratics: the One, or Nature as a whole, unassisted by the Ionsians, is unchangeable in respect of generation and destruction: cf. Aristotle, Met. i, 3, 981 a 31. The pluralists were naturally even more explicit: see the well-known

DIOGENES LAERTIUS

μανεῖεν· τῆς γὰρ ἀθρόας ἐπιβολῆς πυκνὸν δεόμεθα,
τῆς δὲ κατὰ μέρος οὐχ ὁμοίως.

36 ³⁶ "Βαδιστέον μὲν οὖν καὶ ἐπὶ ἐκείνη συνεχίης, ἐν
εὐθείᾳ¹ τῇ μνήμῃ τὸ τασσόντο ποσιγέον, ἀφ' οὗ τῇ
τε κυριωτάτῃ ἐπιβολῇ ἐπὶ τὰ πράγματα ἔσται καὶ
δὴ καὶ τὸ κατὰ μέρος ἀκρίβωμα πᾶν ἐξευρήσεται,
τῶν ὅλοσχερωτάτων τύπων εὖ περιελημμένων καὶ
μυημονευομένων· ἐπεὶ καὶ τῷ τετελεσσιουργημένῳ
τοῦτο κυριώτατον τοῦ παντὸς ἀκρίβωματος γίνεται,
τὸ ταῖς ἐπιβολαῖς σχένεις δύνασθαι χρῆσθαι, ἐκά-
στων² πρὸς ἄπλα στοιχεώματα καὶ φωνὰς συν-
αγομένων. οὐ γὰρ οἶδον τε τὸ πύκνωμα τῆς συνεχίης
τῶν ὅλων περιοδείας εἰδέναι³ μὴ δυνάμενον διὰ
βραχεῶν φωνῶν ἀπαντελεῖσθαι· ἐν αὐτῷ τὸ
καὶ κατὰ μέρος ἀν ἐξακρίβωμέν.

37 ³⁷ "Οθεν δὴ πᾶσι χρησίμης οὖσι τοῖς ὑκειμένοις
φυσιολογίᾳ τῆς τοιαιτῆς ὁδοῦ, παρεγγυῶν τὸ συνεχές
ἐνέργημα ἐν φυσιολογίᾳ καὶ τοιούτῳ μάλιστα
ἐγγαληνίζων τῷ βίῳ ἐποιησάσι· καὶ τοιούτῳ ταῦ
ἐπιτομήν καὶ στοιχείωσιν τῶν ὅλων συστάνειν.

38 ³⁸ "Πρῶτον μὲν οὖν τὰ ὑποτεταγμένα τοῖς φθόγγοις,
ὡς Ἡρόδοτε, δεῖ εὐληφέναι, ὅπως ἀν τὸ δοξαζόμενα
ἡ Ἑργαλημένη ἡ ἀπορούμενα ἔχωμεν εἰς ταῦτα
ἀνάγοντες ἐπικρίνειν, καὶ μή δικριτα πάντα ἥμιν
«ἴη»⁴ εἰς ἀπειρον ἀποδεικνύσσουσιν ἢ κενοὺς φθόγ-
γους ἔχωμεν. ἀνάγκη γὰρ τὸ πρῶτον ἐισθῆμα
καθ' ἐκαυτον φθόγγον βλέπεσθαι καὶ μηθὲν ἀπο-
δείξεως προσδεῖσθαι, εἰπερ ἔξομεν τὸ Ἑργαλημένον
ἡ ἀπορούμενον καὶ δοξαζόμενον ἐφ' ὃ ἀναζημεν.

¹ δὲ suprl. Van der Maecht.

² ἐσάστως Οὐ.· εἰπειδόδ.

³ οἷα εὐλ.· εἰπειδόδ.

⁴ τῇ suprl. Οὐ.